

УДК 792.024

ДИЗАЙН АЛЬТЕРНАТИВНИХ МОЛОДІЖНИХ ОБРАЗІВ В СТИЛІСТИЦІ КІНЕМАТОГРАФУ ХХ СТОЛІТТЯ

КУДРЯВЦЕВА Надія, НІКОЛАЄВА Тетяна,
ЗЯЄВА Валентина, ШАФРАНСЬКА Тетяна
Київський національний університет технологій та дизайну, Україна
khmik@knutd.edu.ua

Представлено результати дослідження тенденцій розвитку дизайну альтернативних молодіжних стилів протягом ХХ століття. Сучасна мода в значному ступені є ретроспективною. Більшість стилів, нових тенденцій в моді, окремих елементів костюма та декору, мають своє коріння в минулому. Сучасність невіддільна від історичних модних тенденцій, і найбільше яскравим втіленням сприйняття історичного контексту моди є кінематограф. Характерні ознаки минулих стилів ми бачимо головним чином в кіно, а вже потім споживач починає переносити їх на сучасні тенденції моди. Дослідження проведені на основі теоретичних та практичних підходів до створення стилістичного образу, з урахуванням тенденцій молодіжної моди та формату найбільш цікавих кінопроектів.

Ключові слова: дизайн, стилістика, видовищний костюм, кінематограф, імідж.

ВСТУП

Дизайн стилістики молодіжних образів багато в чому формується під впливом розвитку культури та мистецтва відповідного історичного періоду. Саме ХХ століття стає початком утворення та розвитку альтернативних молодіжних стилів, значний вплив на виразні особливості яких мав кінематограф, його яскраві та соціально знакові образи. Костюм в кінематографі значною мірою визначає взаємодію знакових систем в формуванні модних тенденцій в одязі, стилі та іміджі сучасної молоді.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Формування стилістики молодіжних образів та тенденцій молодіжної моди відбувається на основі нових, часто революційних суспільних перетворень. Знаково-символічним стає їх відображення у витворах мистецтва: літературі, образотворчому мистецтві, кінематографі. Важливою проблемою стає дослідження втілення характеристик різних естетичних періодів та ступеня їх стилізації у сучасному кіно, що формує тенденції молодіжного стилю та іміджу, естетики сучасної моди та костюма.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Нові модні еталони ХХ століття були сформовані, під впливом науково-технічного прогресу та соціально-культурного розвитку.

Молодь з ентузіазмом реагувала на виклики нової епохи, сприймаючи зміни в культурному житті, розвиток художніх стилів: конструктивізму, кубізму, супрематизму, футуризму. Молодь першою відгукнулася на появу в костюмі нових матеріалів, контрастних кольорових сполучень, чітких геометризованих форм, лаконічних конструктивних деталей, визначивши головним – образно-художнє рішення функціонально виправданій формі. Обрані та встановлені молоддю естетичні принципи визначили провідні напрямки молодіжної моди та стилю ХХ століття [1].

Молоді жінки активно носили брюки-гольф, чоловічі джемperi, смокінги та піжами. Стрижки були короткими, округлими, з чілкою та доповнювались легким макіяжем. Молоді чоловіки стали використовувати більш довге волосся, поки чоловічі та жіночі зачіски не зрівнялись за довжиною. Стильні чоловіки 20-х років могли застосовувати навіть деякі елементи косметики: бриліантин для волосся, тіні для підкреслення загадковості очей та білду помаду.

Розквіт гангстерського руху в США початку 30-х р. ХХ ст., романтизація образу злочинця в кінематографі, спричинили появу зовсім нового молодіжного стилю в костюмі та загальному іміджі: широкі брюки, вузькі піджаки з високими плечами, яскраві краватки й з обов'язковим фетровим капелюхом із полями. Ця форма костюма стала модною й у жінок (Грета Гарбо, Марлен Дітріх, рис.1.) Подібні образи яскраво висвітлені в популярних кінофільмах: «Блакитний ангел», та «Марокко» (1930 рік).

Рис. 1. Нові жіночі образи в моді та кіно

Рис. 2. Молодіжні образи спортивного типу в кіно

Період Другої Світової війни спричинив великі труднощі в роботі стилістів та модельєрів. Стиль «утіліті» передбачав використання в одязі вторинних речей, що були перекроєні зі старого одягу, ковдр, фіранок, навіть використаних парашутів. Хоча у воєнні роки Америка, у порівнянні з Європою, була «країною достатку», у 1942 році було

впроваджено в дію указ L-85, який обмежував кількість предметів одягу, витрати тканини на один виріб, довжину і ширину спідниць, жакетів та брюк, кількість гудзиків. Така мода пропагувалась для молоді як «патріотичний шик». Голівуд відреагував на це більш демократичними сценаріями та поставив в центр сюжетів простих людей. І в післявоєнний період в молодіжному середовищі стали поширюватися образи спортивного характеру, що приходили зі студентського побуту. Після Олімпійських Ігор та розробки нового жанру картин про зимові види спорту, заключення контракту з легендарною спортсменкою Сонею Хені було продуманим кроком кінокомпанії 20th Century Fox для кінофільму (рис. 2.) «Серенада сонячної долини» (реж. Б. Хамберстоун, 1941 р.). Спортивний стиль давав змогу студентам одночасно зберігати свою корпоративну консервативність та бути модним.

Науково-технічні здобутки промислової сфери та активізація кінематографу післявоєнного періоду спровокували значний підйом споживацького попиту та формування нових ідеалів молодіжної моди. Протягом ХХ століття було розроблено цілий комплекс художніх засобів, для переведення історичної реальності у сучасні модні тенденції стилю та іміджу: апроксимація, осучаснення, стилізація, гіперболізація та інші [2]. Так прикладами вдалої адаптації історичного контексту та стилю можна визначити представлення молодіжного іміджу в фільмах «Бріолін», рис. 3, «Лак для волосся» та «Стилягі», рис 4. В результаті виходу на екрани вони спровокували підвищення інтересу до стилістичних ознак епохи та відображення їх в модній індустрії.

Рис. 3. Молодіжні образи 50-х років в кіно

Рис. 4. Молодіжна мода 50-х років в кіно

Стиль молодіжних груп кінця 50-х, початку 60-х років ХХ ст. представлено в фільмах «Лак для волосся» та «Бріолін» (реж. Р. Клайзер, художник костюмів А. Вольскі). Стилістика фільму викликає ностальгію за свободою та безтурботністю того часу. Костюми достовірно висловлюють життєву позицію героїв. Чоловічі образи фільму у стилі рокабіллі, мали вплив на формування молодіжного стилю кінця 70-х, початку 80-х років ХХ століття.

Молодіжні образи з фільму «Стиляги» (реж. В. Тодоровский, худ. з костюмів О. Осіпов) висвітлюють проблеми формування молодіжного стилю кінця 50-х у Радянському Союзі. Епатажність стиляг того часу, особливості їх субкультури було доведено до гротеску для підкреслення головного конфлікту між конформістами та космополітами [3]. Образи стиляг наближені до зображень стилю «rip-up» та проявів сучасної молодіжної культури хіпстерів. Вплив представлених у фільмі елементів молодіжного стилю 50-х років активізував інтерес покупців до вінтажної моди та її елементів.

ВИСНОВКИ

В наш час кожен кінофільм, що виходить на екрани має значний вплив на розвиток молодіжної культури, розрахований на комерційну вигоду. Прем'єри, як правило, супроводжуються випуском спеціальної продукції (колекцій одягу, косметики, аксесуарів, іграшок, сувенірів), а сам фільм часто включає приховану рекламу (product placement). Завдяки цьому в індустрію моди входять знакові елементи відтворення певної історичної реальності, естетичних характеристик відповідного часу, що знаходить відгук в формуванні сучасних модних тенденцій стилю та іміджу. Особливо чутливою до цього є молодь, яка часто не сприймає реалії сучасності, звертаючись до романтизму та оригінальності альтернативних молодіжних тенденцій моди.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лотман Ю.М. Семиосфера СПб.: Искусство, 2010. 704 с.
2. Мода и дизайн: исторический опыт новые технологи. Материалы 13-й Международной научной конференции под. ред. Н.М.Калашниковой. Санкт–Петербург: СПГУТД, 2010. 540 с.
3. Ніколаєва Т.В., Ніколаєва Т.І., Дяченко Ю.В. Визначення прийомів та принципів параметричного дизайну в проектуванні колекцій молодіжного одягу. *Вісник КНУТД, серія «Технічні науки»*, 2017. № 5. С. 216-224.

**KUDRYAVTHEVA N., NIKOLAEVA T., ZYAEVA V.,
SHAFRANSKA T.**

DESIGN OF ALTERNATIVE YOUTH IMAGES IN THE STYLISTICS OF CINEMATOGRAPHY OF THE XX CENTURY

The results of the study of trends in the development of alternative youth styles during the twentieth century are presented. Contemporary fashion is largely retrospective. Most styles, new trends in fashion, individual elements of costume and décor all have their roots in the past. Modernity is not separate from historical fashion trends, and the most striking embodiment of the perception of the historical context of fashion is cinematography. We see the characteristic features of past styles mainly in the cinema, and only then the consumer begins to transfer them to modern fashion trends. The research is based on theoretical and practical approaches to creating a stylistic image, taking into account the trends of youth fashion and format of the most interesting film projects.

Keywords: design, stylistics, spectacular costume, cinematography.